

Utak és célok.

EGY ÚJ folyóirat megindítása a mai viszonyok között nagy felelősségvállalást jelent. Európa s a világ ég körülöttünk, hazánk súlyos erőfeszítés óráit éli, magunkat is az élet váratlan problémák elé állított. Igazolja-e mondanivalónk vállalkozásunkat?

A nagy magyar Alföld szívében Szeged a maga egyetemével egy külön táj középpontjának kell hogy érezze magát. A külön tájegység a gondok és feladatok különlegességét vonja maga után a nemzet határain belül. Elég az öntözés és ármentesítés, a tüdővész elleni küzdelem és néphigiéné, a legtisztábban megőrzött magyar fajiság összetétele, szokásai és lelki mivolta kérdéskomplexumaira utalni, melyek a helyi viszonyokkal való állandó kapcsolat nélkül meg nem vizsgálhatók. A felszín alatt pedig megbújik a geológia és népvándorláskori történet ezer titka, mely megduzzasztja a mai természemet és megszínesíti a jelen életformákat. Ezeket és más velük összefüggő kérdéseket a gyakorlati vitáknak és a jelenségek pusztá leírásának síkjáról az elmélet okokat feltáró, rejtett összefüggéseket kitapogató és jövő következményeket megsejtő magasabb szintjére emelni: nemcsak lehetőségeket, de kötelezéseket is szab egy tájegység szellemi vezetői elé. E törekvésünk már magában hordja azt a következtetést, hogy nem a partikularizmus és regionalizmus szemszögéből akarjuk vizsgálni a mi különleges problémáinkat. Hiszen legmagasabb megnyilatkozásában, az irodalomban, a Tömörkény, Juhász Gyula vagy Mórá Ferenc által kifejezett táj lelkisége általában magyar, sőt általában európai értéket nyer; s a szegedi paprikának is vannak világkapcsolatai.

Folyóiratunk címe és első számának tartalma azonban ennél tágabb kiindulási programot hangsúlyoz ki. Úgy érezzük ugyanis, hogy a magyarságon belül főleg és elsősorban Szegedre hárul a feladat, hogy a most visszacsatolt Délvidéket a régi és megszokott nemzeti egységbe ölelje. Alföldünk elhatároló természeti akadályok nélkül folytatódik a Bácskában, ha ennek földje, népessége, lelki beállítottsága különbözik is az övétől. Magyarság és nemzetiség mindég kiegészítő elemek voltak több mint ezeréves nemzeti létünkben. Visszatért fajtestvéreink mellett, akik két évtizedes idegen uralom alatt keményen meg tudták védeni a maguk eszmei tulajdonát, szeretnék, ha a nemzetiségek is hallatnák őszinte szavukat folyóiratunk lapjain.

De a Bácskán keresztül a magyar alföld szabad kitekintést nyert a Balkán felé is és így, hitünk szerint, magától adódik az a feladat, hogy egy szegedi folyóirat déli szláv szomszédaink szellemi

életének megfigyelésével vegyítsen új hangot folyóirataink együttesébe. A magyar Délvidék egyrészt mindég hősi védekezést hordott hagyományaiban a Balkán betörései ellen, másrészt vele és a Nyugat felé rajta keresztül kapcsolatokat is képviselt és közvetített. Nem felejtethjük el, hogy Nagy Lajos korától kezdve a régi magyar Délvidéken keresztül szüremlettek be először Dalmácián és Horvátországon keresztül a humanizmus és renaissance éltető nedvei hazánk kultúrájába. A firenzei származású Ozorai Pipo temesi ispán, akitől talán Hunyadi János tanulta a hadviselés művészetét, adott nálunk először példát az olasz újjászületés európai életstílusára. Zrednai Vitéz János és Janus Pannonius a délvidék szülöttei, s Giovanni Boccaccio Vitéz Franciskója mint Zrbernik vár ura érkezik a Délvidéken keresztül Béla király budai udvarába. Ez újból figyelmeztet európai távlatok kínálkozására, s arra, hogy a humanista köztársaság szabad véleménynyilvánítását ne kössük meg egy bizonyos tudományos módszer vagy irodalmi hitvallás kizárólagosságával.

Ilyenek az utak, melyeken járni és a célok, melyek felé haladni akarunk. A szellemet pedig városunk egyetemének névadó pátronusa és az általa Szegedről kiindult magyar újjászületés szabja meg. Benne keresetlenül egyesül: táj, magyarság, európaiság.

KOLTAY-KASTNER JENŐ.